

U V O D

Mikrofinansijski sektor se pokazao kao veoma koristan i efikasan u zemljama u tranziciji, jer su mikrofinansijske organizacije sa svojim instrumentima kreditiranja usmjerene na kategorije koje ne mogu ispuniti kriterije komercijalnih banaka i nemaju pristup bankarskom sektoru. Mikrofinansijski sektor u svijetu postaje sve važniji, pa svoje aktivnosti ne zadržava samo na mikro kreditima već svoje djelovanje proširuje i na pružanje konsultantskih usluga u vođenju i unapređenju poslovanja svojih klijenata.

Ovaj sektor razvija i unapređuje principe i standarde poslovanja u cilju postizanja efikasnosti i produktivnosti. U cilju transparentnosti i sagledavanja performansi mikrofinansijskog sektora, uspostavljen je set zajedničkih indikatora, koji prate stanje u ovoj oblasti i uticaj na finansijski sektor i ukupnu ekonomiju. Ovi indikatori uključuju upravljanje, informisanje, rizike, aktivnosti (proizvode i usluge), finansiranje, efikasnost, profitabilnost i , solidarnost.

Kreditni portfelj obuhvata grupu kredita koje je menadžment Mikro kreditne organizacije (MKO) strukturirao prema korisnicima kredita. Ključni ciljevi kreditnog portfelja se odnose na: obim portfelja, strukturu portfelja, kreditne usluge MKO, naplatu kredita, cijenu kredita (kamatu). Oblikovanje strukture kreditnog portfelja je u nadležnosti „top” menadžmenta MKO.

Performanse kreditnog portfelja polaze od procjene očekivanih rizika i procjene očekivanih prinosa po odobrenim i realizovanim kreditima. Kvalitet kreditnog portfelja se iskazuje koeficijentom, kao odnosom potencijalnih gubitaka i ukupnih kredita. Monitoring kao proces praćenja kredita u kreditnom portfelju, odnosi se na pojedinačne i ukupne kredite u portfelju MKO.

Poseban uticaj na kreditni portfelj MKO pripada stanje ekonomije i faktori upravljačke poslovne filozofije. Model ZETA analize predstavlja model koji se koristi za monitoring korisnika kredita. Upotrebom ZETA modela moguće je napraviti razliku između budućih korisnika kredita, kojima prijeti i kojima ne prijeti bankrot (likvidacija).

U BiH mikrofinansijski sektor se razvija ubrzano , zahvaljujući investicijama koje su u okviru Projekta lokalnih inicijativa sačinili Svjetska banka, USAID, EBRD i drugi donatori. Mikro kreditiranje u BiH je uvedeno kao podrška malim privrednim subjektima kojim je otežan pristup bankarskim kreditima.